

ПАЩЕНКО О. В., кандидат економічних наук

ПАЩЕНКО Н. Ю., викладач

Полтавський фаховий коледж транспортного будівництва

ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

Розвиток інформаційних технологій різко змінює суспільство та спосіб життя людини, спричиняючи широкомасштабну цифровізацію у всіх сферах її діяльності. Держава, бізнес та населення активно застосовують цифрові технології, такі як Інтернет, роботизація, кіберсистеми, штучний інтелект, великі дані, безпаперові технології, 3D-друк, хмарні обчислення, безпілотні та мобільні технології, біометричні, квантові технології, технології ідентифікації, блокчейн і багато іншого. Цифровізація сьогодні виступає одним із ключових факторів зростання світової економіки, оскільки вона не лише підвищує продуктивність праці (пряма перевага), економить час, створює новий попит на товари і послуги, але й забезпечує нову якість та цінність (непряма перевага). Використання цифрових даних як ресурсу для виробництва спонукає до переходу від традиційної ринкової економіки до цифрової економіки, що охоплює всі сектори: державний і приватний, реальний і невиробничий, фінансовий, видобувний, обробний та сектор послуг [1].

Сучасні цифрові технології суттєво перетворюють економічне середовище. Впровадження цифрових інструментів і автоматизація підприємств сприяють підвищенню ефективності та продуктивності праці. Діджиталізація відкриває нові можливості для створення інноваційних бізнес-моделей, таких як платформи, хмарні сервіси та абонентські моделі. Цифрові технології полегшують доступ до світових ринків, дозволяючи підприємствам працювати на глобальному рівні та привертати міжнародний бізнес. Крім того, вони стимулюють інновації та дослідження в різних галузях, сприяючи появі нових

технологічних рішень і підвищенню якості продуктів та послуг. Зростання електронної торгівлі дає компаніям можливість розширювати свої ринки та забезпечує зручність для споживачів. Використання цифрових інструментів допомагає підприємствам знижувати витрати на обробку даних, логістику, управління запасами та інші операції. Аналітика та інші цифрові технології допомагають підприємствам краще розуміти потреби клієнтів і надавати більш персоналізовані послуги. Заохочуючи інновації та розвиток нових галузей, цифрові технології відкривають нові можливості для працевлаштування. Для успішного використання цифрових технологій необхідні нові навички та кваліфікації, що сприяє розвитку освітніх систем і підвищенню кваліфікації працівників [2].

Інновації у галузі послуг сприяють розвитку фінансових технологій (FinTech), медичних технологій (HealthTech) та освітніх технологій (EdTech). Оптимізація міського середовища, транспортної інфраструктури та комунікацій може призвести до виникнення «розумних» міст, що сприяє покращенню якості життя мешканців та зростанню ефективності міського господарювання. Інновації в фінансовому секторі можуть перетворити способи фінансування, переказу коштів та управління фінансами. Збільшення обсягу доступних даних надає компаніям можливість проводити детальний аналіз ринку, прогнозувати попит і вдосконалювати стратегії маркетингу та управління ланцюгом постачання. Зростає кількість цифрових даних, що підвищує значення цифрової безпеки та робить забезпечення надійності і захищеності інформації надзвичайно важливим для підприємств і організацій.

Впровадження технологій у медичній сфері та освіті сприяє покращенню якості медичних послуг, доступу до навчання та розвитку нових методів лікування. Як приклад можна навести HELSI.ME – це сучасна, зручна та надійна електронна медична система, створена для пацієнтів, лікарів, державних та приватних медичних закладів [3].

Цифрові технології можуть допомагати малим підприємствам легше конкурувати на ринку, надаючи їм доступ до інструментів для маркетингу, електронної торгівлі та управління бізнес-процесами. Це показує, що діджиталізація не лише трансформує економіку, але й має широкий соціокультурний вплив, створюючи нові можливості для розвитку суспільства в цілому. Однак важливо враховувати етичні та безпекові аспекти цього процесу для забезпечення сталого та ефективного розвитку.

Ці тенденції демонструють, як діджиталізація трансформує різні аспекти економічного життя, створюючи нові можливості та виклики для суспільства.

Слід відзначити, що Україна активно розвиває цифрові технології, сприяючи переходу до цифрової економіки та інформаційного суспільства.

Так, Україна досягла деяких успіхів в цифровізації економічних процесів. Портал і мобільний додаток «Дія» стали центральним елементом цифрової трансформації в Україні, надаючи громадянам доступ до електронних державних послуг. Через «Дію» можна отримати електронні документи, подати заяви та сплатити податки.

Український уряд розробив Національну стратегію розвитку цифрової економіки до 2030 року, яка передбачає розвиток інфраструктури, кібербезпеки та цифрових компетенцій громадян.

Розширення широкопугового інтернету в сільській місцевості та малих містах є пріоритетом держави. Програми державного фінансування підтримують цей процес.

Впровадження 5G технологій розглядається як наступний крок у розвитку телекомунікаційної інфраструктури. Так, компанії Vodafone та Nokia під час фестивалю гейм-культури WeGame 5.0, що відбувся в Києві, протестували можливості технологій 5G. На стенді Vodafone вперше в Україні представлена можливість на практиці порівняти швидкості 4G та 5G. П'яте покоління мобільного зв'язку дозволяє завантажувати великі файли та грати у ігри в 4 рази швидше, ніж 4G [4].

Україна має потужну стартап-екосистему з численними інкубаторами та акселераторами. Наприклад, такі компанії, як Grammarly та Petcube, відомі на міжнародному рівні.

Зростає кількість венчурних інвестицій у технологічні стартапи та IT-компанії.

Університети та приватні освітні установи розширюють програми підготовки спеціалістів у галузі інформаційних технологій, що відповідає потребам ринку.

Ініціативи з підвищення цифрових навичок серед населення, зокрема серед молоді та людей старшого віку, сприяють формуванню цифрової грамотності.

Зростає кількість електронних послуг, які надаються державними органами, що підвищує ефективність та прозорість урядування.

Розвиток платформ відкритих даних сприяє підвищенню прозорості та доступу до інформації.

Зростання обсягів електронної комерції стимулюється розвитком цифрових платформ та сервісів онлайн-платежів.

Розширення безготівкових розрахунків та впровадження інноваційних фінансових технологій (FinTech) зміцнюють фінансову систему країни.

Прийняття законів про захист персональних даних та впровадження стандартів кібербезпеки є важливими кроками для забезпечення безпеки цифрової інфраструктури.

Проведення тренінгів та навчальних програм для підвищення обізнаності щодо кібербезпеки серед державних службовців та населення.

Україна продовжує робити значні кроки в напрямку цифровізації, що сприяє економічному зростанню, підвищенню ефективності уряду та покращенню якості життя громадян. Проте, ще залишається чимало викликів, таких як розширення інтернет-покриття в сільських районах, підвищення рівня цифрової грамотності та забезпечення кібербезпеки. Подальший успіх

цифровізації залежатиме від ефективної реалізації стратегічних ініціатив та співпраці між державою, бізнесом та суспільством.

ЛІТЕРАТУРА

1. Шевчук І. Б., Депутат Б. Я., Тарасенко О. Є. Цифровізація та її вплив на економіку України: переваги, виклики, загрози й ризики. *Причорноморські економічні студії: економічний науково-практичний журнал*. Випуск 47-2. 2019. DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.47-66>.
2. Череп А., Воронкова В, Череп О Вплив глобальних трендів діджиталізації на сучасний економічний розвиток: нові можливості та виклики // *Humanities Studies* : збірник наукових праць / гол. ред. В. Г. Воронкова. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2023. Випуск 17 (94). 224 с. URL : https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/58236/1/HUMANITIES%20STUDIES%202023_17_%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%2B%2B.pdf.
3. Електронна медична система. URL : <https://helsi.me/>
4. Офіційний сайт оператора мобільного зв'язку Vodafone. URL : <https://www.vodafone.ua/news/vodafone-5g>